

Pestprotocol PCB de Ark

September 2008

1. Inleiding: waarom een pestprotocol?

De Ark wil haar kinderen een veilige plaats bieden om te leven en te leren, waar ze zich thuis kunnen voelen, zichzelf kunnen zijn en zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. We nemen kinderen serieus, nemen de tijd om met kinderen te praten als er iets is. We letten daarom ook op discriminatie en pesten en werken vooral aan het voorkomen ervan. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de vier Gouden Regels, de STOP=STOP regel en een aantal hieruit voortvloeiende ongeschreven regels toe te passen

Eén van die ongeschreven regels is, dat kinderen met respect met elkaar om dienen te gaan. Dit wordt door de kinderen niet altijd als vanzelfsprekend ervaren. Daarom moeten we dat de kinderen leren en daar energie in steken. Ons uitgangspunt is, dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind ernstig in de knoop komen met zijn schoolomgeving. In zo'n geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een serieus probleem in haar of zijn groep is. In een klimaat waarin pesten gedoogd wordt, worden immers ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin aangetast. Voor de Ark is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie.

In dit protocol is vastgelegd hoe we in voorkomende gevallen het pestgedrag van kinderen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag. Dit protocol wordt door het gehele team van de Ark – waaronder de medewerkers van de diverse geledingen (denk aan overblijfmee medewerkers) – onderschreven.

2. Begripsomschrijving: plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is bovendien sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Bij pesten is er van die onschuldige sfeer geen sprake meer. Dat zal hierna duidelijk worden.

3. Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes; jij kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen."
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje", enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je na schooltijd."

- Belachelijk maken, uitlachen om lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken (“rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak”, enz.)
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek

- Trekken en duwen of zelfs spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen om bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Verstoppen, stelen of vernielen van bezittingen

- Verstoppen van een schooltas, lunchpakket, pen, enz.
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapot maken van spullen: boeken of schriften bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter van het gedrag. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

4. De betrokkenen

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft veel vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze bespelen een ander instrument, doen aan een andere sport, hebben een ander geloof op zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in bepaalde vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen

genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in de omgeving waarin ze gepest worden geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

De pesters

Jongens die pesten zijn vaak juist fysiek wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Deze pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag richting slachtoffer.

Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat: je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich aan god noch gebod. Ook hebben ze vaak de vaardigheden ontwikkeld om met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelfbevestigend; hij ziet zichzelf als een slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en ze dat ook bij herhaling laat merken. "Wie maakt mij wat?" staat met grote letters op het voorhoofd geschreven.

Het komt ook regelmatig voor dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich in een andere omgeving dan die waarin hij slachtoffer is, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten doet pesten."

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier, waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming, in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben echter op termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde, en vooral beperkte sociale

vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken. Ze kunnen geen vriendschap opbouwen en onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers, de andere kinderen en de ouders

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde “meelopers”. Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt of niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school)omgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te raken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie. Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, dan voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt verdringt het individueel denken meer en meer naar de achtergrond. Zo kan met name groepsgedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen – inclusief de pesters – onacceptabel zijn.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep. Zij zijn niet bereid - en ook niet in staat – om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven, vervullen dus een belangrijke rol. Ook ouders kunnen een belangrijke rol spelen.

Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. Er zijn sterke gevoelens van onmacht bij deze ouders en dat is niet altijd een goede leidraad tot rationeel handelen. De ouder wil maar één ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt.

Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om aan hun kind duidelijk te maken, dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dat is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van hun eigen kind. Als er immers in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep.

5. Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

- ***Bij het gepeste kind***

Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag. Het voldoet niet aan de normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders. Hierdoor kan het gepeste kind immers eens te meer met de gevolgen van het pesten worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

- ***Bij de pester***

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht bij een duidelijke aanpak als de slachtoffers. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waartoe ze echter helaas onmachtig zijn door het ontbreken van de juiste sociale vaardigheden.

- ***In de directe kind-omgeving***

Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp te roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is.

Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

- ***Bij de ouders***

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken ook niet altijd over de juiste informatie en een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als zodanig te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Ze vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd met alle gevolgen van dien. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De uitspraak: "Ach, iedereen is wel eens gepest, u toch ook?", geeft de visie van ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus vaak ook de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag voor alle betrokkenen.

6. Uitgangspunten bij ons protocol

- Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op de Ark. Dit zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de “zwijgende” groep kinderen.
- Wij hebben een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken. Wij scheppen hiertoe een veilig pedagogisch klimaat waarin pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en absoluut niet wordt geaccepteerd.
- Wij zijn alert op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, nemen wij hier duidelijk stelling tegen en ondernemen de afgesproken acties.
- Wanneer pesten – ondanks alle inspanningen – weer optreedt, voert de Ark de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

7. Om welke protocollaire maatregelen gaat het?

Preventie, bemiddeling en repressie

Preventieve maatregelen

- De leerkracht bespreekt jaarlijks in de eerste weken van het schooljaar met de leerlingen de algemene schoolregels. Basis hiervan zijn de Gouden Regels en de STOP=STOP regel. Hieruit voortvloeiende groepsregels worden desgewenst met elkaar vastgesteld.
- In dezelfde periode wordt het onderling plagen en pesten benoemd en besproken in alle groepen. Benadrukt wordt de belangrijkste regel tegen het pesten: Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!
- Twee-wekelijks wordt een les sociaal-emotionele vorming gegeven waarin onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, omgaan met verschillen, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde komen.
- Indien de leerkracht daartoe aanleiding ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.
- In elke groep wordt minstens één keer per jaar een sociogram afgenomen. De leerlingen wordt dan gevraagd met wie ze graag spelen of samenwerken. Deze gegevens worden verwerkt in een overzicht waaruit blijkt welke leerling populair is en welke niet. De leerkracht kan deze gegevens in allerlei situaties (preventief) gebruiken.
- Tijdens de jaarlijkse informatieavond voor de ouders wordt door de leerkracht aandacht besteed aan het bovenstaande. Tevens wordt de NO BLAME methode uitgelegd.

Bemiddeling

- Indien er sprake is van pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen gezamenlijk besproken door de leerkracht van het kind. In eerste instantie wordt (indien mogelijk) de NO BLAME aanpak toegepast. Het gaat daarbij niet om straffen, maar om ruimte voor ouders en meelopers om een andere richting te kiezen. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar er wordt door de leerkracht regelmatig op terug gekomen. Dit om in de gaten te houden of het probleem voldoende is opgelost.
- De leerkracht kan - als aanvulling op de gesprekken - ook de bemiddeling van leerlingen inzetten, de zogenaamde “social workers”. Deze leerlingen worden actief ingeschakeld om de gepeste leerling te helpen met tips én om in eventuele nieuwe peestsituaties voor het kind op te komen. Met deze aanpak wordt beoogd een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het probleem te creëren en het probleem samen op te lossen.

Repressieve maatregelen

- Wanneer de leerkracht ziet dat de voorgaande maatregelen niet het gewenste resultaat opleveren, heeft dit consequenties. De ouders van de pester worden in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Hierbij is ook de intern begeleider aanwezig. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies en schoolreisjes. De directie wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het leerlingdossier. Ook worden de overige teamleden geïnformeerd opdat zij op de hoogte zijn van de situatie en daardoor mede alert kunnen.
- Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit aan de directie. De directie roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directiegesprek betrokken worden. De directie gaat uit van het opgebouwde dossier van de leerkracht en vult dit verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.
- Indien het gedrag niet verbetert kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals OBD, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. De intern begeleider blijft betrokken en coördineert.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan besloten worden de pester tijdelijk in een andere groep te plaatsen. De directie coördineert.
- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Een en ander volgens het vastgestelde protocol Schorsing en Verwijdering. De directie initieert.

Concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol

Het is belangrijk om bij pestgedrag een duidelijke voortgangscntrole uit te oefenen want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat het gedrag ongewenst is voor alle betrokkenen en niet geaccepteerd wordt.

- **Begeleiding van het gepeste kind**

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen.

Het kind heeft recht op medeleven en een luisterend oor. Het moet zich veilig weten bij de leerkracht. Toch moet het gepeste kind niet teveel openlijk worden beschermd. Hiermee wordt het in een uitzonderingspositie geplaatst waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

Het is belangrijk dat – wanneer het gedrag van gepeste kind daarom vraagt – er ook actief hulp wordt geboden. Dat kan door de leerkracht of door een externe instantie. Voor het kind is van belang dat het leert inzien welk eigen gedrag – zonder daar een waardeoordeel aan toe te kennen – pestgedrag oproept of versterkt. Bijvoorbeeld door te laten zien dat huilen of boos worden juist vaak een reactie is, die een pester wil uitlokken. Samen zoeken en oefenen van een andere reactie – bijvoorbeeld je niet afzonderen – kan zeker een verschil maken.

- **Begeleiding van de pester**

De pester heeft in ons pedagogisch klimaat ook recht op hulp. Hij of zij is immers niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en heeft daar onze professionele hulp bij nodig.

In een gesprek tussen leerkracht en pester kan worden gezocht naar de redenen van het pesten. Is er sprake van problemen thuis, voelt het kind zich buitengesloten, is het jaloers, heeft het behoefte aan macht, wil het graag de baas zijn, wordt het in een niet-passende rol gedrukt, enz.

Belangrijk is ook inzicht te krijgen in het effect van het pestgedrag voor het gepeste kind én de pester zelf. Samen zoeken naar ander, positief gedrag waar de pester zich prettig bij voelt. Van belang is, dat de gesprekken plaatsvinden in een open sfeer waarin de pester zich niet aangevallen hoeft te voelen (NO BLAME).

- **Begeleiding van de zwijgende middengroep en de meelopers**

Hier is het belangrijkste om de kinderen bewust te maken van de invloed die ze (kunnen) hebben op het voortbestaan of juist stoppen van pestgedrag. Ook is het van belang de kinderen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep. Veel van deze begeleiding zal in de preventieve sfeer plaatsvinden. Voor leerlingen die in een concrete situatie zijn benaderd als “social workers” is dat anders. Deze kinderen wordt gevraagd naar concrete tips voor het gepeste kind (kinderen kunnen dikwijls feilloos de vinger leggen op de zere plek) en het oefenen van een actieve (voor hen vaak nieuwe)

rol om op te komen voor het gepeste kind. Als deze groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen.

- **Begeleiding van de ouders**

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang, dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met hen zal overleg zijn over de aanpak en begeleiding van hun kind.

De ouders van de structurele pester moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft. De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat wij open staan voor dit soort meldingen. Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

8. Stappenplan met betrekking tot pesten

Samengevat worden bij pesten op de Ark de volgende acties ondernomen:

Algemeen

- school- en groepsregels regelmatig bespreken
- twee-wekelijkse lessen sociaal-emotionele vorming; indien er aanleiding toe is expliciet het pestgedrag bespreken
- jaarlijks sociogram maken
- ouders informeren en mobiliseren

Acties als een kind herhaaldelijk wordt gepest

- gesprek met het gepeste kind en de pester(s).
- ouders op de hoogte stellen van het pesten en de aanpak daarbij.
- indien mogelijk toepassing NO BLAME methode/ inzet van “social workers”.
- structurele gesprekscyclus met kind en leerkracht starten voor de duur van het pesten.
- indien nodig professionele hulp inroepen.
- in samenspraak afronden van de gesprekken.

Acties als een kind herhaaldelijk pest

- probleemoplossende gesprekken vanuit het protocol in bijzijn van de ouders en Intern Begeleider/ oorzaak van het pesten nagaan.
- samen zoeken naar ander, positief gedrag.
- Afspraken vastleggen. Directie en team informeren.

- *Duurt het pesten dan toch nog voort:* gesprek met ouders (en pester) met directie. Vermelding in dossier leerling.

- *Is er dan nog geen verbetering:* mogelijke hulp maatschappelijk zorgsysteem inroepen.

- *Is er na dit stadium nòg geen verbetering:* disciplinaire maatregelen door de directie.

9. Slotwoord

Wij - als directie en team van de Ark – hopen met dit pestprotocol duidelijk te hebben gemaakt, dat pesten op de Ark niet wordt getolereerd en zeer serieus wordt aangepakt. Wij gaan er van uit, dat onze maatregelen om pesten te voorkomen ertoe leiden, dat dit protocol zelden in zijn geheel hoeft te worden toegepast. Voorkomen is immers beter dan genezen. Wij vertrouwen hierbij op uw steun.

Directie en team van PCB de Ark
september 2008